

"ขอลาแว่นตา ด้วยการใส่เลนส์เสริม"

บทความโดย

รศ.พิเศษ พญ.อุษณีย์ เจริญประยูร

เรียบเรียงโดย นศพ.ณิชารีย์ ศรีงาม

ราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย

"ขอลาแว่นตาด้วยการใส่เลนส์เสริม"

ทางเลือกในการแก้ไขสายตา แบ่งได้เป็น 2 อย่าง

1. ไม่ผ่าตัด : แว่น, คอนแทคเลนส์

2. ผ่าตัด : ผ่าได้ 2 ตำแหน่ง คือ

• กระจกตา : ได้แก่ lasik, femto lasik, prk, relex smile

• เลนส์ : โดยใส่เลนส์เสริมเข้าไปวางอยู่หน้าเลนส์ธรรมชาติ

แต่อยู่หลังม่านตา หรือ แก้วที่ตัวเลนส์ธรรมชาติ

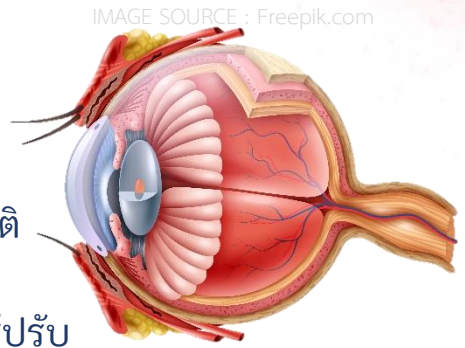
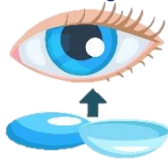

IMAGE SOURCE : Freepik.com

หมายเหตุ : Ortho-K lens (เลนส์กดตา : ใช้ปรับ

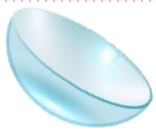
รูปร่างของกระจกตาโดยเฉพาะ อยู่ในหมวดไม่ผ่าตัด) ไม่ค่อยได้รับความนิยม

ในเมืองไทย เพราะเป็นเลนส์กึ่งแข็ง และการรักษามีกระบวนการมาก ต้อง

ลองวัดใส่ในผู้ป่วยแต่ละราย

IMAGE SOURCE : Freepik.com

"เลนส์เสริม คืออะไร ใครทำได้บ้าง ใครทำไม่ได้"

เลนส์เสริม คือ collagen polymer ที่มีลักษณะใสบาง ไม่ก่อให้เกิดปัญหา

ต่อตามนุษย์ มีคุณลักษณะเป็น biocompatibility เป็นทางเลือกหนึ่งในการ ผ่าตัดแก้ไขสายตาผิดปกติ

เหมาะกับ

• สายตาสั้น สายตาเอียง สายตาขาว

ซึ่งมีค่าสายตาค่อนข้างมาก แก้ได้ตั้งแต่ สายตาสั้น -3.00 diopter เป็นต้นไป มี range แก้ไขสายตาผิดปกติได้เยอะ

• ค่าสายตาคงที่แล้ว : ซึ่งหมายถึงมีค่า

สายตาเปลี่ยนแปลงต่อปีน้อย

กว่า 0.5 diopter (หมายเหตุ : ค่าสายตาไม่นิ่ง ไม่ควรทำ เช่น ปีที่แล้ว

สั้น -2.50 diopter ปีนี้ -3.00

diopter ปีหน้า -3.50 diopter

ปีต่อไป -4.00 diopter กล่าวคือ

มีการเปลี่ยนแปลงค่าสายตาอย่างน้อย 0.5

diopter ในทุก ๆ ปี)

• ไม่ได้มีข้อจำกัดด้านอายุ ส่วนใหญ่เมื่ออายุ 18 ปี สายตามักจะคงที่สามารถทำได้ และ เมื่ออายุมากขึ้น เช่น 30 ปี หากไม่มีข้อห้ามอื่น ๆ ก็สามารถทำได้เช่นกัน

• ไม่เหมาะสมกับการผ่าตัดที่กระจกตา เช่น เนื้อกระจกตาไม่หนาพอที่จะ ผ่าแก้ไข หรือบางเกิน รูปร่าง กระจกตาไม่สวย หรือคนใช้ที่ตา แห้งมาก เพราะอาจทำให้อาการ ตาแห้งเป็นมากขึ้น

IMAGE SOURCE : Freepik.com

ไม่เหมาะกับ

มีโรคตาอื่น ๆ เช่น เป็นต้อกระจก : เลนส์ตาขุ่น เป็นม่านตาอักเสบ

เป็นต้อหิน มีภาวะอักเสบเรื้อรัง ในลูกตา ติดเชื้อไวรัสในลูกตา

IMAGE SOURCE : Freepik.com

บทความโดย
รศ.พิเศษ พญ. อุษณีย์ เจริญสุข
เรียบเรียงโดย นศพ. ณิชาธิย์ ศรีงาม
ราชวิทยาลัยจักษุแพทย์แห่งประเทศไทย

หมอชวนรู้

The Medical Council of Thailand

"ขอลาแว่นตาด้วยการใส่เลนส์เสริม"

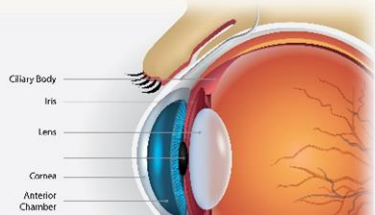

เตรียมตัวอย่างไร :

แบ่งเป็น ก่อนผ่าตัด ระหว่างผ่าตัด และหลังผ่าตัด

ก่อนผ่าตัด

มีการตรวจที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ตาส่วนหน้าถึงตาส่วนหลังโดยใช้เครื่องมือมากมาย ใช้เวลาตรวจประมาณ

2-3 ชั่วโมง ดังนี้ ตรวจระดับน้ำตา ตรวจการกระพริบตา ตรวจรูปร่างกระจกตา มีการวัดเซลล์ชั้นในของกระจกตาว่ามีความหนาพอไหม มีพื้นที่ช่องว่างใส่เลนส์เสริมพอหรือแคบไปไหม มีตรวจวัดค่าสายตา ดูว่าสั้น ยาว เอียงเท่าไร (ไม่เท่ากับค่าสายตาจากแว่น หรือคอนแทคเลนส์ เพราะวิธีการวัดต่างกัน) ตรวจดวงตาส่วนหน้า ตรวจดูต้อกระจก ตาแห้ง หรือโรคทางตาอื่น ๆ ว่าไม่มีโรคทางตาใด ๆ สามารถใส่เลนส์เสริมได้

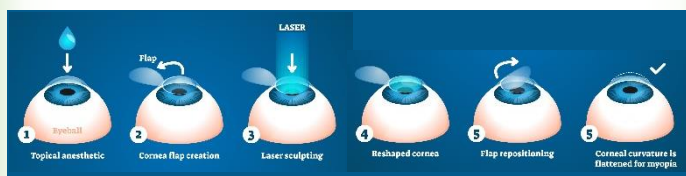
หยอดยาขยายม่านตาเพื่อตรวจจอประสาทตาด้านหลัง วัด Size ของเลนส์เสริมให้พอดีกับคนไข้ โดยเลือกจากค่าต่าง ๆ ทางจักษุวิทยา เช่น anterior chamber depth, white to white corneal diameter เป็นต้น ยังไม่ได้รับการผ่าตัดในวันนั้นที่ตรวจ ต้องรอผลการตรวจออก โดยผ่าตัดได้เร็วที่สุดภายใน 3-5 วัน หลังตรวจความพร้อมต่าง ๆ ทางตาเรียบร้อยแล้ว

ระหว่างผ่าตัด

หยอดยาขยายม่านตาและยาชา ไม่ต้องดมยาสลบ ดังนั้นคนไข้จะมีสติตลอดการผ่าตัด จักษุแพทย์ต้องการความนิ่ง ผู้ป่วยต้องไม่ขยับตัวระหว่างผ่าตัด แผลผ่าตัดนั้นเล็กมากประมาณ 3-3.2 mm. แผลส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณหางตาและขอบกระจกตาด้านฝั่งหู เลนส์เสริมที่ใส่จะมีมันเหมือนท่อกลมๆ ใช้เวลาผ่าตัดทั้งหมด 30-40 นาที

หลังผ่าตัด

ยังกลับบ้านไม่ได้ทันที ต้องเช็กความดันลูกตา 1-2 ชม.หลังผ่า เพื่อไม่ให้มีปัญหาหลังกลับบ้านสามารถกลับบ้านได้เอง หลังกลับบ้านต้อง

หยอดยาตามแพทย์สั่ง : ยาปฏิชีวนะ น้ำตาเทียม ห้ามบีบตา ขยี้ตา อาจใส่แว่นตา goggle ช่วยกันมือไปขยี้ เพราะแผลมีขนาดเล็ก แต่แรงจากนิ้วเราอาจมีผลต่อเลนส์ทำให้เลนส์หมุนไปจากตำแหน่งที่ควรอยู่ได้ พักตา 3-5 วันหลังผ่าตัด จึงกลับไปทำงานได้ปกติ

ห้ามน้ำสกปรกเข้าตา รวมทั้งสบู่อะไร เพราะตาอาจอักเสบได้

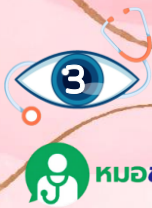
นัดผู้ป่วยมาดู 1 วันหลังผ่าตัดและ 1 สัปดาห์หลังผ่า โดย

วันแรกการมองเห็นมักเป็นไปตามที่แพทย์วางแผนไว้

หลังจากนั้นควรมาตรวจติดตามกับ

จักษุแพทย์ทุกปี

"ขอลาแว่นตาด้วยการใส่เลนส์เสริม"

ตอบข้อสงสัย

Q : หลังทำ lasik มักกังวลเรื่อง ตาแห้ง แสงแตกเวลากลางคืน แล้ว การใส่เลนส์เสริมพบได้แค่ไหน?

A : ผ่าตัดเลนส์เสริมสามารถทำให้ตาแห้งได้ แต่เจอน้อยกว่า Lasik เพราะ แผลขนาดเล็กกว่า แสงแตกกลางคืนเกิดได้ เพราะรูม่านตาใหญ่ขึ้น ในเวลากลางคืน ทำให้แสงตกกระทบ บริเวณขอบเลนส์ทำให้เห็นแสงแตกได้ตามมา

IMAGE SOURCE : Freepik.com

Q : ราคาการผ่าตัดใส่เลนส์เสริมเท่าไร ?

A : ประมาณ 80,000-1xx,xxx บาท

ราคาเลนส์เสริมแพงกว่าพวก ผ่าตัดแก้ไขที่กระจกตา โดยขึ้นกับค่าสายตาของคนไข้ด้วย ถ้ามีเอียงจะแพงขึ้นไปอีก ขึ้นกับสถานที่ที่เลือกทำ และเลือกเลนส์แบบไหน

ข้อคิด : ก่อนที่จะเลือกแก้ไขสายตากับเทคโนโลยีอะไร เราควรต้องมาตรวจตาก่อนว่าเหมาะกับอะไร แต่ละคนไม่เหมือนกัน ตาแต่ละข้างก็ไม่เหมือนกัน

Q : ปัจจุบันในคนไข้ที่ใส่เลนส์เสริม แล้ว สามารถแก้ไขภาวะทางตาอื่น ๆ ต่อได้ไหม เช่น หากเป็นต้อกระจก หรือพิกัดมากขึ้นมีภาวะสายตาวายบืด หรือ presbyopia ?

IMAGE SOURCE : Freepik.com

A : สามารถแก้ไขภาวะอื่นต่อมาได้ โดยไม่ต้องเอาเลนส์เสริมออก สามารถผ่าตัดแก้ไขต้อกระจกได้เลย และในpresbyopia สามารถใส่แว่นตาเสริมช่วยเหมือนคนทั่วไป ในปัจจุบัน เลนส์เสริม ยังไม่มีเทคโนโลยี multifocal ที่ช่วยเรื่องมองเห็นหลายระยะ แต่อาจช่วยเป็น monovision เพื่อปรับให้ค่าสายตา 2 ข้าง เหลื่อมกันเหลือเพียงเล็กน้อย ให้คนไข้สามารถเห็นได้ทั้งใกล้ชัด และอ่านใกล้ชัดด้วย แต่ในปัจจุบันยังไม่เคยเห็นมีการใช้เทคโนโลยี monovision มาใช้ ดังนั้นแพทย์จึงแนะนำ หากมีภาวะ presbyopia เพิ่มมาหลังจากใส่เลนส์เสริม สามารถใส่แว่นเสริมช่วยได้เหมือนคนปกติเลย

- การใส่เลนส์เสริมในคนไข้ที่สายตาสั้นมากๆ สิ่งที่ได้คือ quality of vision เพราะภาพจะมี distortion น้อยกว่าแว่นตามาก ดังนั้นในคนไข้ที่สายตาสั้นมาก ๆ อย่างน้อยการมองเห็นจะได้ดีเท่าใส่คอนแทคเลนส์
- การใส่เลนส์เสริมสามารถรักษาสายตาเอียง ได้ถึง 600 diopter แต่ต้องสั่งตัดพิเศษ

Q : ผลข้างเคียงระยะยาว มีอะไรบ้าง ?

A : โอกาสเกิดผลข้างเคียงเช่นต้อหิน ต้อกระจกมี แต่น้อยมาก เลนส์เสริมเป็นพลาสติกชนิดหนึ่ง ไม่เสื่อม ปกติตาและเลนส์ธรรมชาติของเราจะเสื่อมเร็วกว่าเลนส์เสริม

